

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

Etelä-Savon Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta. Olemme tutustuneet suunnitelmaluonnokseen ja haluamme tuoda esiin muutamia keskeisiä näkökulmia, jotka ovat tärkeitä alueemme elinkeinoelämän ja yrittäjien kannalta.

Suunnitelmaluonnoksessa esitetään monipuolisesti elinkeinoelämän kannalta keskeisiä näkökulmia, kuten kilpailukyky, liikenneverkkojen toimivuus ja saavutettavuus. Erityisesti korostamme huoltovarmuuden ja tavaralogistiikan tarpeiden huomioimista Itä-Suomessa. On ensiarvoisen tärkeää, että alueemme saavutettavuus paranee ja että liikenneverkkojen toimivuus varmistetaan niin tie- kuin rataverkolla.

Suunnitelmaluonnoksessa tuodaan esiin kolmen tunnin saavutettavuustavoite, mutta Itä-Suomi jää monilta osin tämän ulkopuolelle. Tavoitteen edistämiseksi tarvitaan kattavia junayhteyksiä, jotka varmistavat nopeat yhteydet alueen ja pääkaupunkiseudun välillä. Esimerkiksi Savonlinnan ja Helsingin välinen junayhteys voisi olla yksi tällainen yhteys, joka parantaisi alueen saavutettavuutta ja tukisi elinkeinoelämän tarpeita. Työmatkaliikenteen kannalta on olennaista, että vuorot sijoittuvat oikea-aikaisesti vuorokauden aikana, kuten aamun ja iltapäivän ruuhka-aikoihin.

Lentoliikenteen palvelutasolla on keskeinen merkitys alueen elinkeinoelämälle sekä matkailun että viennin näkökulmasta. Riittävän lentovuorotarjonnan varmistaminen tukee erityisesti Savonlinnan seudun asiointiyhteyksiä pääkaupunkiin ja maailmalle. Myös lentoasemaverkon tulevaisuuden varmistaminen on tärkeää.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Suunnitelmaluonnoksen toimenpiteiden kannalta on keskeistä, että niillä varmistetaan alueen kilpailukyky, vientiteollisuuden logistiset tarpeet sekä matkailun toimintaympäristön kannalta keskeiset saavutettavuuden vaatimukset. Luonnoksessa Itä-Suomen osalta puuttuvat konkreettiset näkemykset kansainvälisen saavutettavuuden osalta. Selkeänä toimenpiteenä tulisi myös olla TEN-T verkon tarkastelu ja Viitoskäytävän (VT 5:n ja Savon radan) liittäminen TEN-T verkkoon osana eurooppalaisen tieverkon kehittämistä.

Poikittaisyhteyksien varmistaminen sekä rautatieliikenteessä että valtatieverkolla ja toimivien vesi- ja lentoyhteyksien varmistaminen tukevat alueen elinvoiman ja elinkeinoelämän sekä investointiympäristön myönteistä kehitystä. Kaukojunaliikenteessä kolmen tunnin saavutettavuuden varmistaminen tulisi olla perustavoite nykyistä painavammin. Lähitulevaisuudessa laadittavan lentoasemaverkkoa koskevan selvityksen osalta olisi jo ennakolta linjattava lentoliikenteen keskeinen merkitys alueiden elinvoimalle, tunnistettava sähköisen lentoliikenteen muutokset markkinarakenteeseen sekä varmistettava toimintavarma ja kattava lentoasemaverkko.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

Suunnitelmaluonnos ei ota riittävästi huomioon rahoituksen osalta Itä-Suomen muuttunutta toimintaympäristöä. Alueen elinkeinoelämän kilpailukykyyn ja vetovoiman kannalta on keskeistä, että toimintaympäristön logistiset edellytykset olisivat edes muun maan keskimääräisellä tasolla. Itä-Suomi on jatkuvasti jäänyt jälkeen liikenteen kehittämisessä suhteessa muuhun Suomeen. Erityisesti perusväylänpidon merkitys korostuu Itä-Suomessa.

Korjausvelan kasvulle ei näy realistisia ratkaisuja ja tieverkon kunnan heikkeneminen vaikeuttaa alueella toimimista. Strategisen ohjelman haasteena on paitsi hetkittäin näkyvä kokonaisvaltaisen näkemyksen puute myös rajallisten rahoitusresurssien ongelma. Yleisesti ottaen toimivat liikenneyhteydet ovat elinkeinoelämän ja yhteiskunnan toimivuuden kannalta ehkäpä keskeisin kysymys ja liikenteen jatkuva resurssipula heikentää Suomen kilpailukykyä suhteessa verrokkimaihin.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

Suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinneissa tulee kattavasti arvioida toimenpiteiden vaikutukset maan tasapuoliseen kehittämiseen. Erityisesti vaikutusarvioinneissa tulee kiinnittää huomiota elinkeinoelämän kannalta keskeisten liikenneyhteyksien toimivuuden seurannaisvaikutuksiin. Pelkkä hyöty-kustannussuhteen arvioiminen ei ole riittävä perustelu hankkeiden valinnalle, vaan tulee kiinnittää huomiota hankkeiden kokonaisvaikutuksiin sekä siihen, miten ne edistävät strategiaa kokonaisuudessaan.

Vaikutusarvioinnissa on huomioitava eri alueiden erityispiirteet ja -tarpeet sekä tarkasteltava valtakunnallisia kehittämiskohteita kokonaisuudessaan, erityisesti niiltä osin, missä eri puolilla Suomea esiintyy aidosti toimintaympäristön kehitystä hidastavia puutteita. Liikennejärjestelmän kehittämisessä olisi huomioitava paremmin Itä-Suomen tarpeet, kuten lentoliikenteen tukeminen, alemman tieverkon kunnossapito ja alueen viennin kannalta tärkeiden logististen yhteyksien turvaaminen.

Muut huomiot?

-

Loukiainen Heidi
Etelä-Savon Yrittäjät